

V zadevi Majhen v. Slovenija

je Evropsko sodišče za človekove pravice (tretja sekcija) v senatu, ki so ga sestavljali:

gospod J. **Hedigan**, *Predsednik senata*

gospod B.M. **Zupančič**,

gospod L. **Caflich**,

gospa M. **Tsatsa-Nikolovska**,

gospod E. **Myjer**,

gospod **David Thór Björgvinsson**,

gospa I. **Ziemele**, *sodniki*,

in gospod V. **Berger**, *sodni tajnik*,

po posvetovanju za zaprtimi vrati 9. marca 2006

izreklo naslednjo sodbo, ki je bila sprejeta istega dne:

POSTOPEK

1. Zadeva je bila sprožena s pritožbo (št. 75773/01) proti Republiki Sloveniji, ki jo je pri Sodišču na podlagi 34. člena Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljevanju: Konvencija) 24. julija 2000 vložil slovenski državljani gospod Branko Majhen (v nadaljevanju: pritožnik).

2. Pritožnika so zastopali odvetniki iz odvetniške pisarne Verstovšek. Slovensko vlado (v nadaljevanju: Vlada) je zastopal njen zastopnik gospod L. Bembič, generalni državni pravobranilec.

3. Pritožnik je na podlagi prvega odstavka 6. člena Konvencije zatrjeval, da je bilo trajanje postopka pred domačimi sodišči, v katerih je bil udeležen kot stranka, predolgo. Navajal je tudi pomanjkanje učinkovitega domačega pravnega sredstva v zvezi s predolгим trajanjem sodnega postopka (13. člen Konvencije).

4. Dne 8. septembra 2003 je Sodišče odločilo, da o pritožbi glede dolgega trajanja postopka in glede pomanjkanja učinkovitih pravnih sredstev v zvezi s tem obvesti Vlado. V skladu s tretjim odstavkom 29. člena Konvencije je odločilo, da hkrati odloči o dopustnosti pritožbe in o utemeljenosti zadeve.

DEJSTVA

1. Pritožnik je bil rojen leta 1953 in živi v Velenju.

2. Dne 17. marca 1986 se je pritožnik poškodoval v nesreči pri delu v rudniku lignita. Po dveh ločenih sodnih poravnava let 1987 in 1992 je pritožnik prejel odškodnino za utrpele poškodbe.

3. Dne 5. aprila 1994 je pritožnik proti svojemu delodajalcu, družbi RLV, vložil civilno tožbo pri Okrožnem sodišču v Celju in zahteval odškodnino v višini 2.315.789 SIT (približno 9,600 EUR (eurov)) za utrpele poškodbe, ki jih je utrpel v nesreči leta 1986, vendar so postale opazne šele po obeh sodnih poravnava.

Med 1. junijem 1994 in 10. februarjem 1997 je pritožnik vložil deset pripravljalnih spisov in /ali predlogov dokazov.

Med 1. junijem 1994 in 13. decembrom 1996 je vložil štiri prošnje za določitev naroka za obravnavo.

Od petih narokov za obravnavo med 9. januarjem 1995 in 25. marcem 1997 ni bil noben odložen na željo pritožnika.

Med postopkom je sodišče določilo izvedenca medicinske stroke in finančnega izvedenca. Sodišče je od določenih izvedencev pridobilo tudi dodatno mnenje.

Na zadnjem naroku za obravnavo je sodišče odločilo, da bo sodbo izdalo pisno. Sodba, ki je deloma ugodila zahtevku pritožnika, je bila pritožniku vročena 1. aprila 1997.

1. Dne 10. aprila 1997 se je pritožnik pritožil na Višje delovno in socialno sodišče. RLV se je tudi pritožil.

Dne 3. decembra 1999 je sodišče deloma ugodilo pritožbama in vrnilo zadevo sodišču prve stopnje v ponovno presojo.

Odločba sodišča je bila pritožniku vročena 17. januarja 2000.

1. Narok za obravnavo 2. marca 2000 je bil na željo pritožnika preložen na 30. marec 2000.

Med 29. marcem 2000 in 21. marcem 2001 je pritožnik vložil tri pripravljane spise.

Dne 20. junija 2000 je sodišče od izvedenca medicinske stroke pridobilo dodatno izvedensko mnenje.

Dne 24. maja 2001 je sodišče opravilo obravnavo in zaključilo zadevo.

Sodba, ki je deloma ugodila zahtevku pritožnika, je bila pritožniku vročena 21. junija 2001.

1. Dne 26. junija 2001 se je pritožnik pritožil na Višje delovno in socialno sodišče. Zahteval je tudi oprostitev plačila sodnih stroškov. RLV se je tudi pritožil.

Dne 24. avgusta 2001 je Delovno sodišče v Celju zavrnilo prošnjo pritožnika za oprostitev plačila sodnih stroškov.

Dne 4. septembra 2001 se je pritožnik glede odločbe v zvezi z oprostitvijo plačila sodnih stroškov pritožil na Višje delovno in socialno sodišče.

Dne 3. oktobra 2003 je Višje delovno in socialno sodišče potrdilo sodbo sodišča prve stopnje v zvezi z oprostitvijo plačila sodnih stroškov.

Na isti dan je sodišče zavrnilo pritožbe v zvezi s sodbo sodišča prve stopnje.

1. Dne 30. oktobra 2003 je pritožnik vložil revizijo na Vrhovno sodišče.

Dne 15. junija 2004 je sodišče zavrnilo zahtevek pritožnika.

Odločba je bila pritožniku vročena 28. junija 2004.

PRAVO

I. ZATRJEVANA KRŠITEV PRVEGA ODSTAVKA 6. in 13. ČII. LENA KONVENCIJE

1. Pritožnik se je pritožil zaradi nerazumno dolgega trajanja postopka. Skliceval se je na prvi odstavek 6. člena Konvencije, ki določa:

»Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih ... v razumnem roku odloča ... sodišče.«

2. Vsebinsko je pritožnik nadalje navajal, da pravna sredstva, ki so v Sloveniji na voljo za pospešitev nerazumno dolgih sodnih postopkov, niso učinkovita. 13. člen Konvencije določa da:

»Vsakdo, čigar pravice in svoboščine, zajamčene s to Konvencijo, so kršene, ima pravico do učinkovitih pravnih sredstev pred domačimi oblastmi, in to tudi, če je kršitev storila uradna oseba pri opravljanju uradne dolžnosti.«

A. Dopustnost

3. Vlada se je sklicevala na to, da niso bila izčrpana domača pravna sredstva.

4. Pritožnik je izpodbijal to navedbo in trdil, da pravna sredstva, ki so bila na voljo, niso bila učinkovita.

5. Sodišče ugotavlja, da je obravnavana pritožba podobna zadevam *Belinger* in *Lukenda* (*Belinger v. Slovenija* (odl.), št. 42320/98, 2. oktober 2001, in *Lukenda v. Slovenija*, št. 23032/02, 6. oktober 2005). V omenjenih zadevah je Sodišče zavrnilo ugovor Vlade o neizčrpanju domačih pravnih sredstev, saj je ugotovilo, da pravna sredstva, ki jih je pritožnik imel na voljo, niso bila učinkovita. Sodišče opozarja na ugotovitve v zadevi *Lukenda*, da predstavlja kršitev pravice do sojenja v razumnem roku sistemski problem, ki izhaja iz neustrezne zakonodaje in neučinkovitega delovanja sodnega sistema.

6. Kar se tiče obravnavane zadeve, Sodišče ugotavlja, da Vlada ni predložila nobenih prepričljivih dokazov, zaradi katerih bi moralo Sodišče to zadevo obravnavati drugače od uveljavljene sodne prakse.

7. Sodišče nadalje ugotavlja, da pritožba ni očitno neutemeljena v smislu tretjega odstavka 35. člena Konvencije. Prav tako ni nedopustna iz katerih koli drugih razlogov. Zato je pritožbo razglasilo za dopustno.

B. Utemeljenost

1. 1. Prvi odstavek 6. člena

8. Obdobje, ki ga je potrebno pri tem upoštevati se je začelo 5. aprila 1994, na dan, ko je pritožnik vložil tožbo pri Delovnem sodišču v Celju in se je končalo 28. junija 2004, na dan, ko je bila pritožniku vročena odločba Vrhovnega sodišča. Upoštevano obdobje je torej trajalo skoraj deset let in tri mesece na petih stopnjah sojenja.

9. Sodišče ponovno poudarja, da je treba razumnost trajanja postopka ocenjevati glede na okoliščine zadeve in ob upoštevanju naslednjih meril: zapletenosti zadeve, ravnanja pritožnika in vpletenih oblasti ter presoje, kolikšen je bil pomen sporne zadeve za pritožnika (gl. med drugim *Frydlender v. Francija* [GC], št. 30979/96, odstavek 43, ESČP 2000-VII).

10. Po proučitvi vsega predloženega gradiva in ob upoštevanju veljavne sodne prakse je Sodišče prišlo do zaključka, da je bilo trajanje postopka v obravnavani zadevi predolgo in ni izpolnilo zahteve po pravici do sojenja v razumnem roku.

Prišlo je torej do kršitve prvega odstavka 6. člena.

1. 2. 13. Člen

1. Sodišče ponovno poudarja, da 13. člen Konvencije zahteva, da se zagotovi učinkovito pravno sredstvo pred domačimi oblastmi za zatiranje kršitev zahteve po sojenju v razumnem roku iz prvega odstavka 6. člena (gl. *Kudła v. Poljska* [GC], št. 30210/96, odstavek 156, ESČP 2000-XI). Sodišče ugotavlja, da je navedbe in trditve Vlade zavrnilo že v prejšnjih zadevah (gl. *Lukenda*, naveden zgoraj) in ne vidi razloga, da bi v obravnavani zadevi prišlo do drugačnega zaključka.

2. Zato Sodišče meni, da je v obravnavani zadevi prišlo do kršitve 13. člena zaradi pomanjkanja pravnega sredstva v domačem pravu, s katerim bi pritožnik mogel pridobiti odločbo, na podlagi katere bi lahko uveljavljal svojo pravico do sojenja v razumnem roku, kot to določa prvi odstavek 6. člena.

III. UPORABA 41. ČIV. LENA KONVENCIJE

3. 41. člen Konvencije določa, da:

»Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve Konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje.«

A. Škoda

4. Pritožnik je zahteval 10.000 EUR (eurov) za nepremoženjsko škodo.

5. Vlada je zahtevku oporekala.

6. Sodišče ocenjuje, da je pritožnik gotovo utrpel nepremoženjsko škodo. Po prostem preudarku mu po tej postavki Sodišče prisoja odškodnino v višini 2.400 EUR (eurov).

B. Stroški

7. Pritožnik je zahteval tudi približno 1.210 EUR (eurov) za stroške postopka pred Sodiščem.

8. Vlada je zahtevku oporekala po višini.

9. V skladu s sodno prakso Sodišča je pritožnik upravičen do povrnitve stroškov le, če dokaže, da so dejansko nastali, da so bili potrebni in da so razumno visoki. Sodišče ugotavlja, da so pritožnikovi odvetniki, ki so zastopali tudi pritožnika v zadevi Lukenda (navedeni zgoraj), vložili približno 400 pritožb, ki so, razen dejstev, praktično enake kot obravnavana. Zato Sodišče v obravnavani zadevi ob upoštevanju podatkov, s katerimi razpolaga, in na podlagi prej navedenih meril ocenjuje, da je pritožniku razumno prisoditi znesek 1.000 EUR (eurov) za stroške postopka pred Sodiščem.

C. Zamudne obresti

1. Sodišče ocenjuje, da je primerno, da se zamudne obresti obračunajo po mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, kateri se dodajo tri odstotne točke.

IZ TEH RAZLOGOV SODIŠČE SOGLASNO

1. *razglaša*, da je pritožba dopustna;

2. *razsoja*, da je prišlo do kršitve prvega odstavka 6. č3. lena Konvencije;

4. *razsoja*, da je prišlo do kršitve 13. č5. lena Konvencije;

6. *razsoja*,

(a) da mora tožena država v treh mesecih od dne, ko postane sodba pravnomoč(b) na v skladu z drugim odstavkom 44. č(c) lena Konvencije, plač(d) ati pritožniku 2.400 EUR (dva tisoč(e) štiristo eurov) za nepremoženjsko škodo in 1.000 EUR (tisoč(f) eurov) za stroške postopka, zvišano za morebitni davek;
(g) da se po izteku omenjenih treh mesecev in do plač(h) ila, na navedene zneske obrač(i) unajo linearne obresti po stopnji, ki je enaka mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, kateri se prištejejo tri odstotne toč(j) ke;

7. zavrne v preostalem delu pritožnikov zahtevke po pravič8. nem zadošč9. enju.

Spisano v angleščini in notificirano v pisni obliki 30. marca 2006 v skladu z drugim in tretjim odstavkom 77. člena Poslovnika Sodišča.

Vincent Berger		John Hedigan
Sodni tajnik		Predsednik senata